

5. Na Yalta ontmoetten de leiders elkaar nog een keer in Potsdam. Ondanks het voorzichtig optimisme in Yalta sloeg de sfeer in Potsdam helemaal om. Hoe verklaar je die totale verandering van sfeer?

- * Bij de conferentie van Yalta waren er 3 grote leiders aanwezig: Stalin, Churchill en Roosevelt. (Toen was de oorlog nog niet gedaan)
Churchill en Stalin wilden beide de verdeling van Duitsland en Oostenrijk in bezettingszones (invloedsfeer). Ze willen beide het grootste deel, dus Roosevelt gaat optreden als een bemiddelend figuur.
Ze spreken dan ook af dat hun bezettingszone een zelfbeschikkingsland wordt. Dat betekent dat het land zelf mag kiezen welk politiek regime het wil. Dit was zo afgesproken om zo conflicten te voorkomen tussen Rusland (communisme) en Engeland, VS.

- * Bij de conferentie van Potsdam waren er weer 3 leiders aanwezig:
 - 1) Truman (VS) ☒ hij was van niets op de hoogte.
 - 2) Attlee (ENG) ☒ Hij was ook van niets op de hoogte.
 - 3) Stalin ☒ Hij stond er nu het beste voor want hij wist het meest.

Ze gingen de grenzen aanpassen van de bezettingszones (van Oostenrijk en Duitsland. Dit deden ze volgens de Curzon-line (o.b.v. 2 rivieren).
Een deel van Polen wordt nu ook bezet door Rusland en daardoor zijn er grote volksverhuizingen van Polen naar Oost-Duitsland (de bezettingsgebieden van de VS en Engeland, Frankrijk).

Wegens dat 2 van de 3 leiders bijna van niets op de hoogte waren, was het dus heel gemakkelijk voor Stalin om zo'n groot terrein te verkrijgen. Maar door de volksverhuizingen van de Polen hebben de Duitsers (Engels, Frans en Amerikaans bezettingsgebied) nu Rusland als buur. Dit zijn ze niet gewoon en dit doet de sfeer veranderen. Het communisme is nu heel dichtbij. Het is een bedreiging.

6. De V.N. is nog altijd een kind van zijn tijd. Toon dit aan de hand van één voorbeeld aan.

De doelstellingen van de VN zijn vooral de bevordering e-van vrede en veiligheid, het ontwikkelen van vriendschapsrelaties tussen landen zodat ze samen problemen kunnen oplossen, samen iets doen aan de klimaatsveranderingen. Een ander doel van de VN is bevorderen van het naleven van de mensenrechten, maar niet elk land past dit toe. De VN moet deze landen dan overtuigen.
Elk land gaat dus wel deels akkoord, maar niet alle landen kunnen en/of willen de maatregelen nemen. Er is ook nog het probleem dat elk land gewoon zijn eigen belangen wil verdedigen en dat brengt conflicten met zich mee.

De VN heeft dus nog veel te leren op gebied van goed optreden bij problemen in landen. De landen in de VN moeten ook leren om niet alleen aan hun eigen te denken maar aan "heel" de wereld.

7. Waarom verschoof het economisch centrum van de wereld naar New York? Staaf je antwoord met twee argumenten.

Europa – tot dat moment het economische centrum van de wereld – was financieel en materieel geruïneerd door de oorlog.

Tijdens de Monetary Conference in Bretton Woods werd de dollar verkozen tot internationale handelsmunt. Het nieuwe economische wereldcentrum moest dus in de Verenigde Staten liggen. Wall Street was al het financiële centrum van de Verenigde Staten, (met de Dow Jones(=de beurs) dus New York lag voor de hand.

(ik weet niet of dit echt 2 redenen zijn, als er iemand suggesties of vragen heeft, mail dan naar Tabea)
(Ev.: oprichters VN? Hoofdzetel NY?)

8. *Evalueer de werking van de V.N. aan de hand van één sterk en één zwak punt.*

Sterk:

Omdat er zoveel landen lid zijn van de VN beschikken de VN over voldoende geld (de leden betalen immers lidgeld) om daadwerkelijk een verschil te kunnen maken in de wereld, bijvoorbeeld met het FAO.

Zwak:

De VN kunnen geen maatregelen die zij gerealiseerd wensen, opleggen; zij kunnen slechts adviezen schrijven en hun 'sancties' kunnen naast zich neergelegd worden, weliswaar met gevolgen, maar de 'bestrafte landen' kunnen nergens tot gedwongen worden.

9. *Is de V.N. een democratisch orgaan?*

Ja: iedere lidstaat heeft evenveel macht bij het stemmen, ieder land heeft namelijk maar een stem.
Hoewel het ook niet helemaal democratisch is. (+eigen mening! En extra's als je er nog op komt)

10. *Wat zijn gespecialiseerde programma's en gespecialiseerde organisaties?*

gespecialiseerde programma's: semiautonome onderdelen van de VN (voorbeelden zie cursus)
gespecialiseerde organisaties: autonoom maar met link VN (voorbeelden zie cursus)

11. *Bespreek bondig de evolutie van het internationaal gerechtshof in den Haag?*

Sinds 1899, ter gelegenheid van vredesconferentie in Den Haag.

Doel: oorlogen vermijden! juridische instantie tussen geschillen van staten
geen interne kwesties
misdaden tegen menselijkheid

Samenstelling: 15 rechters verkozen door algemene vergadering voor 9 jaar

Evolutie:

1945: verlenen van juridisch advies aan de VN

1990: Berechten van oorlogsmisdaden (Amerika was hier wel niet voor)

We hebben niet veel evolutie gezien daarom nog even wiki:

Het Internationaal Gerechtshof (ook wel Internationaal Hof van Justitie genoemd) is het belangrijkste gerechtelijke orgaan binnen de Verenigde Naties. Het hof bestaat uit 15 rechters die worden gekozen door de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad. Het Internationaal Gerechtshof is gevestigd in Den Haag in het Vredespaleis. Naast het Internationaal gerechtshof zijn in Den Haag nog enkele internationale hoven gevestigd: het Internationaal Strafhof, het Joegoslavië-tribunaal, het Iran-VS Claims Tribunaal en het Permanent Hof van Arbitrage.

Het Permanent Hof van Internationale Justitie werd in 1922 geïnstalleerd maar stopte haar activiteiten in 1940, en werd in 1946 ontbonden. Het Internationaal Gerechtshof, in 1946 opgericht door de Verenigde Naties, kwam hiervoor in de plaats.

Het Internationaal Gerechtshof buigt zich uitsluitend over rechtsgeschillen tussen staten. Ook geeft het op verzoek adviezen aan de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad. Daarnaast kunnen internationale organisaties die aan de VN gelieerd zijn ook juridische advies aanvragen op het gebied waarop zij opereren. In de praktijk is het niet altijd eenvoudig te definiëren wanneer een geschil een rechtsgeschil is, en wanneer het een politiek geschil of een belangengeschil is. Over het algemeen gaat men er van uit dat bij een rechtsgeschil de toepassing van een rechtsregel in het geding is. Dat heeft als gevolg dat het Internationaal Gerechtshof alleen bevoegd is bij conflicten tussen staten als de toepassing van een rechtsregel bij het conflict een rol speelt.

De 15 rechters van het gerechtshof zijn altijd van 15 verschillende nationaliteiten. Tot nu toe hebben de 5 permanente leden van de Veiligheidsraad altijd een rechter gehad, behalve China (tot 1971 Taiwan, daarna de Volksrepubliek) tussen 1967 - 1985 die toen geen rechter had voorgedragen. De vijftien rechters worden benoemd voor 9 jaar; elke 3 jaar worden 5 nieuwe rechters benoemd. De president en vicepresident worden voor een periode van drie jaar benoemd.

12. Hoe drongen VS en de USSR in 1945 hun wereldvisie aan Europa op?

1) Beiden hadden een gevoel van zending voor de wereld:

-> Rusland: sinds de Revolutie van 1917 willen ze het communisme verspreiden.

-> VS: Vanaf 1776: individuele vrijheid en democratie zijn de basiswaarden van de samenleving.

2) Anno 1945: VS : vrije wereld, democratische wereld bepleiten en VS is beschermer vrije wereld
Zij gaan volledig in tegen communisme.

In Europa ontstaat er een bipolariteit:

Westen is bevrijd door Britten/ Amerikanen

Oosten bevrijd door Russen

Amerikanen gaan het Marshallplan doorvoeren (financiële economische hulp) en burgerdemocratie stimuleren.
(eliminieren dus het communisme)

Russen geven materiele hulp. Molotovplan! Geen Amerikaanse invloedssfeer!

Hier ontstaat een ijzeren gordijn.

13. Waarom viel Duitsland in 1949 uiteen in twee afzonderlijke staten?

Vanaf 1945 waren er vier bezettingszones in Duitsland die onder controle stonden van de Russen, de Fransen, de Engelsen en de Amerikanen. De Russen (en oorspronkelijk ook de Fransen maar die zullen nog overtuigd worden) willen onmiddellijk herstelbetalingen van de Duitsers terwijl de Engelsen en de Amerikanen (en dus ook de Fransen) eerst Duitsland willen herstellen en dan pas betalingen vragen. De Russen plunderen dus hun deel van Berlijn terwijl FEA de economie opbouwen. Veel mensen verhuizen dus van R naar FEA. De Russen proberen dus de rest buiten te krijgen door ze weg te pesten door een blokkade rond West-Berlijn op te richten (juni '48). FEA installeren echter een 'luchtbrug' zodat er non-stop vliegtuigen voor bevoorrading door kunnen. In mei '49 geven ze deze hopeloze zaak op en valt Duitsland uiteen in de Duitse Democratische Republiek (=R) en de Bondsrepubliek Duitsland (=FEA).

14. Het Marshallplan leverde de V.S. vooral een sterke concurrent op. Leg uit.

Het Marshallplan was een plan dat opgesteld was door Amerika dat ervoor moest zorgen dat Europa (in ieder geval toch West-Europa) zich snel terug zou kunnen herstellen na de oorlog. Hiervoor gaven de Amerikanen geld aan Europese landen, maar ze leenden er ook geld aan uit. De bedoeling was dan dat de Europese landen dit geld in Amerika zouden uitgeven aan Amerikaanse goederen en machines om de economie terug op te bouwen. We zien dat deze hulp de Europese landen individueel zeker heeft

geholpen om er economisch terug boven op te komen. Europa werd dus een tegengewicht voor Amerika op economisch vlak. Frankrijk was Amerika ook al beu geworden (tussen 1953 en 1975) en heeft een eigen kernmacht opgericht. Daarnaast was er ook de '68 beweging van mondige jongeren die zich afzetten tegen het kapitalisme. Het Marshallplan heeft dus gezorgd voor de economische heropbouw van Europa, waardoor Europa dus op bepaalde gebieden meer en meer een concurrent is geworden van de V.S.

17. “De Europese unie is een economische reus, een politieke dwerg en een militaire worm” zei Gaston Eyskens junior ooit. Heeft hij gelijk?

(cursus)

Ja!

Economische reus:

Europa ontstond wegens de economie en alles wat we hebben gezien over Europa gaat enkel maar over economie. Bestaat in functie van economie. De Europese gemeenschap (EG) evolueerde naar de Europese unie (EU). De EG was een samensmelting van de Europese economische gemeenschap (EEG), Europese gemeenschap voor kolen en staal (EKGS) en Euratom. 2 van deze 3 werden opgericht in functie van de economie. De EKGS om de kolen-en staalindustrie op elkaar af te stemmen, de EEG voor in Europe een globale economische markt te creëren voor Europese producten.

Politieke dwerg:

Er is geen gemeenschappelijk buitenlands-en veiligheidsbeleid in Europa. Hier wordt nauwelijks werk van gemaakt, nooit zet heel Europa zich achter één standpunt. Zonder een gemeenschappelijk standpunt staat met niet sterk en kan men niet optreden als één politieke macht. Er is wel 1 minister van Buitenlandse zaken (nu Ashton)

Militaire worm:

Europa heeft het eurocorps, dit telt zo'n 3000 soldaten van verschillende nationaliteiten. Dit leger stelt absoluut niet veel voor. Enkel al de discussie over welke taal men moet hanteren voor de commando's is hopeloos. Hoe kan men immers beslissen welke taal men voor iedereen moet gebruiken: de Duitsers willen Duits, de Engels Engels, de Fransen willen dan weer Frans, en zo verder. Als men dan één taal zou kiezen, zou ook weer niet iedereen ze begrijpen. Dus we kunnen besluiten dat dit eurocorps absoluut niet werkt. Militair stelt Europa dus niets voor, militair is Europa klein en onontwikkeld ☹ een worm is eveneens klein en onontwikkeld.

21. In hoeverre de beantwoorde de Duits-Duitse toenadering aan internationale noden?

De wereld was op dat moment in een sfeer van coëxistentie. In 1955 heeft er een topontmoeting plaatsgevonden tussen Frankrijk, Engeland, de VS en de USSR. Op deze topontmoeting is er besloten dat men elkaars bestaande invloedssferen gaat erkennen, men een non-interventiepolitiek gaat voeren, en er informele contacten georganiseerd zullen worden. Bij de Duits-Duitse toenadering gebeurt hetzelfde. Oost- en West-Duitsland gaan elkaars bestaan aanvaarden, maar nog niet erkennen. Daarnaast wordt de Duits-Poolse grens ook officieel voor beiden, en wordt het transitverkeer naar W-Berlijn wat versoepeld. De Duit-Duitse toenadering past dus volledig in het kader van de internationale noden die eerder door het verdrag in Geneve al duidelijk waren.

22. Waarom kon de muur in 1989 niet langer overeind blijven?

In 1989 vierden we 40 jaar DDR. Hieruit volgden:

- de contestatiebeweging, die ijverde voor de nodige democratische veranderingen in het DDR (Honecker gaat hier niet op in)
- massabetoging in Oost-Berlijn, hier vragen ze de steun van Gorbatsjov

- migratiebeweging: mensen migreerden van Oost naar West

Door deze gevolgen was het houden van de muur niet langer een optie.

23. *Hoe raakte Congo verdeeld in het conflict tussen de V.S. en de Sovjetunie?*

Verwijzing cursus: 9. Congo: het stuk na de film, nadat er een 1e keer beroep is gedaan op de VN -> bij de 2e keer (Tsjombe en Katanga)!

Tsjombe komt tevoorschijn en roept de onafhankelijkheid van Katanga uit. Kasavubu en Lumumba doen een beroep op de VN om terug eenheid te krijgen maar deze keer (er is al eens eerder beroep op de VN gedaan) is hun optreden niet effectief genoeg; moeilijkere situatie -> interne aangelegenheid!!

Katanga dan maar beroep doen op de VS en Lumumba op de USSR. Vanaf dit moment gebruiken deze grootmachten de twee personages als 'pionnen' in hun spel. Ze willen beiden een sterke bondgenoot hebben in Centraal-Afrika.

Gevolg: ze willen elkaar daar wegwerken -> 'opdracht aan pionnen om andere pion te ontslaan'! Beetje belachelijk dus.

De VS merkt dat Kasavubu niet de meest aangewezen persoon is voor hun taak en gaan op zoek naar een sterke man die de macht in handen kan nemen -> Mobutu! VS gaat hem steunen, geld versluizen enzo.

(Vervolg verhaal: Mobutu (in opdracht van VS, die de Russen weg willen) zorgt ervoor dat Lumumba verdwijnt -> en dus de Russen! Later is er ook nog wel een guerilla-oorlog; gevoerd door de Lumumbisten die steun krijgen van de USSR. Verder wordt er niet meer echt gesproken over de USSR denk ik.)

24. *Waarom is het enorme beschavingswerk van de Belgen volledig verdwenen? Geef 2 redenen.*

- Alles was afgestemd voor en door Belgen :

 bijvoorbeeld het onderwijs, er was enkel voor de blanken middelbaar en hoger onderwijs;

 in de gezondheidszorg, alle ziekenhuizen en eerstehulpverlening werden gerund door Belgen (er was ook een strikte segregatie tussen de patiënten);

 in de administratie: hiërarchisch gestructureerd, maar de belangrijke posities waren voor de Belgen.

Alles wat er was, was dus door de Belgen opgezet. Als de Belgen uit Congo verdwenen, verdween ook de goede organisatie.

- Er waren geen Congolese intellectuele kaderfiguren, mensen die de kaderfuncties, die tot dan toe altijd voor Belgen waren geweest,

op zich konden nemen. Vlak na de onafhankelijkheid bleven er wel nog een heel aantal Belgische kaders, maar na de opstanden in het leger,

waarbij de Congolese soldaten zich vergrepen aan blanke vrouwen, gingen deze allemaal op de vlucht. Zo zakte het hele systeem in elkaar,

er waren geen belastingen meer, geen controle, geen militaire discipline,... Kortom, het was chaos, en er bleef niets meer over van het grote Belgische beschavingswerk.

25. *Bestudeer aandachtig deze spotprent: Nixon reikt de hand aan Mao. Welke gebeurtenissen in de Chinese geschiedenis maakte een dergelijke toenadering mogelijk?*



(1972, geen spotprent maar echte foto)

Toen Mao zijn 5-jarenplan introduceerde (1953), kregen ze hulp van de Sovjetunie. Zij kwamen naar China, bouwden fabrieken en leidden arbeiders op.

De VS zag dit natuurlijk niet graag gebeuren, want de Sovjet-Unie breidde zo zijn macht uit, door China afhankelijk van hen te maken. Via China zouden ze dan ook in de rest van Oost-Azië hun macht misschien kunnen verder bouwen.

De VS is dan ook zeer blij als in 1958 een conflict ontstaat tussen de Sovjet-Unie en de VS. De decentralisatie die China daar doorvoert is heel on-Russisch. De Russen trekken zich na een tijdje terug en nemen al hun technici en plannen weer mee! Het is in die tijd heel woelig in China, er heerst een hongersnood en binnen de partij zelf is er ook onenigheid. Een tijdje heerst er de NEP of nieuwe economische politiek waarbij er een soort vrijemarkt mechanisme wordt ingevoerd. Dit maakt de VS ook weer blij.

(Bij de Campagne 'Laat 100 bloemen bloeien, laat 100 denkrichtingen met elkaar wedijveren' wil Mao tonen dat hij openstaat voor andere denkrichtingen, en hier was de VS ook even blij mee, maar dit duurt wel niet al te lang, het is eigenlijk gewoon een manier om te tonen dat communisme het beste is)

De VS ziet dus eigenlijk een kans om meer invloed te hebben, nu de SU weg is...

26. Geef telkens twee voorbeelden van supranationale en multilaterale werking binnen de EU.

(puntje 7.13)

multilaterale: regeringen gaan samenwerken

- schengenlanden
- gemeenschappelijke buitenlands en veiligheidsbeleid
- geen samenwerking tussen politie en gerechten

supranationale: europees overkoepelend gezag

- economische en monetaire unie
- Europese en economische gemeenschap
- Europese gemeenschap voor kolen en staal
- Europese gemeenschap voor atomen

27. In welke mate draagt de speech van Lumumba op 30 juni 1960 bij tot de chaos na de onafhankelijkheid?

Lumumba belooft dus aan zijn volk dat vanaf nu (1juli) alle Congolezen gelijk zijn aan elkaar en er geen onrecht meer zal plaatsvinden. Hij belooft ook dat ze de oude wetten gaan herzien en er nieuwe gaan maken. Dit is uiteraard een valse belofte want het ontbrak Congo aan intellectuelen dus het Belgische kader (politici, militairen,..) bleef nog even in Congo waardoor er helemaal niets veranderd was en het volk zich verraden voelde. Toen Janssens dan ook nog de fundamentele fout maakte avant=après, was het hek helemaal van de dam en kwamen er opstanden. (verkrachtingen, moorden,...)

29. Geef en bespreek kort de drie beslissingsprocedures binnen de EU!

- medebeslissingsprocedure = raad en parlement beslissen samen over de wetsvoorstellen van de commissie

-instemmingsprocedure = het parlement moet het wetsvoorstel van de commissie eerst goedkeuren (maar mag het niet amenderen = wijzigen)

alvorens de raad erover kan besluiten

-raadplegingsprocedure = de commissie doet een voorstel, het parlement brengt hierover een advies uit en de raad neemt uiteindelijk het besluit

Vraag 30

Mao is

- a. Een dogmaticus
- b. Een machtspoliticus
- c. Een realist
- d. Een dogmaticus en een machtspoliticus
- e. Een dogmaticus en een realist
- f. Een realist en een machtspoliticus
- g. Geen van vorigen

Leg uit aan de hand van twee voorbeelden!

Volgens mij is het f: ('e' zou ook kunnen want hij is wel het hoofd van de dogmatici, maar ik denk toch dat hij meer een machtspoliticus dan een dogmaticus is.)

- realist: bijv. 1950: agrarische hervormingswet = grondherverdeling
de gronden van tempels en krijgsheren worden doorgeschoven naar de landloze boeren in privébezit.

Het doel was om de lagen weg te werken: egalitair.

Dat privébezit echter is niet zuiver communistisch. Maar hi behoudt het toch . Mao is een realist: via de landloze boeren heeft hij de macht in handen gekregen, dus hij geeft ze nu wat ze verlangen om de macht te behouden.

- Machtspoliticus: bijv. Tijdens de culturele revolutie van 1968.

Dit draait ronde de machtsstrijd. De pragmatici hadden het even gehaald (met het NEP, wegens de grote sprong vooruit waardoor volk voor 2^{de} keer op de afgrond stond.)

(Mao blijft wel de geestelijke leider van de communistische partij)

Mao wil de macht definitief overwinnen dmv de Culturele revolutie. In rode boekje staat: de minderheid Lioe Tsjao Tsi, moet gehoorzamen aan de meerderheid Mao.

Dissidentie (afwijkend gedrag) is niet toegestaan.